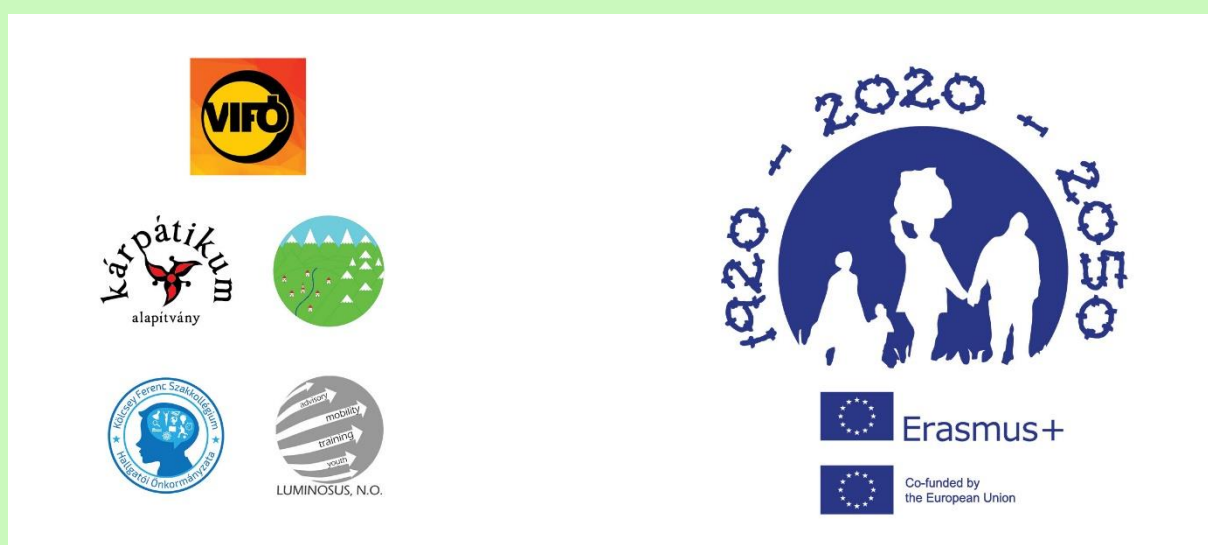

1920 – 2020 - 2050

2020-1-HU01-KA105-078546

KIADVÁNY

Ez a projekt az Európai Bizottság támogatásával valósult meg.

„A projekt tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság vagy a Magyar Nemzeti Iroda véleményét, mely intézmények felelőssége a projektre nem terjed ki.”

Tartalomjegyzék

Az ERASMUS+ Program	3
Résztevő szervezetek.....	5
„1920 – 2020 – 2050”	10
A projekt során elsajátított kulcskompetenciák	12
Program	13
Fotódokumentáció	22

Az ERASMUS+ Program¹

Jelen bevezető fejezetben röviden írunk Erasmus+ program első szakaszáról (2014-2020), s az új 2021-2027 közötti szakaszt is megemlítjük.

Az Erasmus+ program az Európai Unió 2014-2020 között futó oktatási, képzési, ifjúságpolitikai programja, mely kiegészül a sporttal is. Hét korábbi EU-s támogatási programot integrál egy komplex rendszerben, hozzájárulva ezzel a támogatott ágazatok közti együttműködés erősödéséhez. A hét éves futamidejű program jelenleg 14,7 milliárd euró költségvetéssel gazdálkodik, melyből minden célkitűzést támogatnak. A leegyszerűsített finanszírozási szabályoknak köszönhetően könnyebben pályázhatnak a célcsoportok, így közel 4 millió európai polgár juthat támogatáshoz. Az ifjúsági szakmának a teljes keret közel 10%-a elérhető, ami mintegy 500.000 fiatal pályázó támogatását teszi lehetővé.

A pályázat program alapján megfogalmazott legfontosabb céljai a következők: a fiatalok kulcskompetenciáinak fejlesztése, a demokratikus közéletben és a munkaerőpiacon való részvételük növelése, kultúrák közötti párbeszéd aktiválása, társadalmi befogadás és szolidaritás ösztönzése, erős kapcsolat teremtése az ifjúsági terület és a munkaerőpiac között, az ifjúsági munka minőségének fejlesztése, az ifjúságpolitikai reformok támogatása, az elért eredmények terjesztése, láthatóságának növelése, kapacitásfejlesztés az ifjúsági területen, az EU-n kívüli országok számára.

Az Erasmus+ program a munkaerőhiány és a munkanélküliség egymásnak ellentmondó, mégis összekapcsolódó problémájának orvosolásán igyekszik segíteni azzal, hogy tanulási, képzési és tapasztalatszerzési lehetőséget biztosít a résztvevőknek. Ezzel párhuzamosan javítja az európai oktatási, szakképzési és ifjúságtámogatási rendszer minőségét is, elősegítve az oktatási szakemberek és ifjú munkavállalók szakmai fejlődését, valamint az oktatás és a munka világa közötti szorosabb együttműködést.

Magyarországon a program megvalósítását a Tempus Közalapítvány koordinálja.

Milyen tevékenységeket támogat az Erasmus+ program?

- Mobilitás
- Együttműködések: innováció és jó gyakorlatok cseréje
- Szakpolitikai reformfolyamat támogatása

¹ A fejezetben szereplő képek és szöveg forrása: www.erasmusplus.hu, www.eplusifjusag.hu

Az „Ifjúsági csere” különböző országokból érkező fiatalok (13-30 év közöttiek) csoportjainak teremt lehetőséget a találkozásra és az egymástól való tanulásra (5-21 napig). Lehet két, három- vagy többoldalú, különböző európai uniós és azon kívüli országok nemzetközi együttműködésével.

A tanulási célú mobilitás fejleszti a résztvevők készségeit, személyiségüket, és növeli esélyeiket a munkaerőpiacon. A projektek a nemzetközi mobilitást segítik elő. Célja a nemformális tanuláson keresztül a fiatalok kompetencia- és készségfejlesztése; a fiatalok demokratikus részvétele; az ifjúsági munka minőségfejlesztése, valamint a hátrányos helyzetű fiatalok elérése.

Ki pályázhatott? Civil szervezetek, egyesületek; társadalmi vállalkozások; közintézmények; informális csoportok. Résztvevők köre: ifjúsági cserék esetén: 13-30 év közötti fiatalok a résztvevő szervezetek országaiból (ifjúsági cserénél a csoportvezetőkre vonatkozóan nincs felső korhatár).

A **2021-2027 közötti programszakasz** költségvetésére több mint 26 milliárd euró támogatást fogadtak el. Az Erasmus+ program egyik fő célkitűzése az oktatás területén az Európai Oktatási Térség megvalósítása 2025-re. A hozzáférhetőség növelésével és rugalmasabb mobilitási formákkal az eddiginél is szélesebb és sokszínűbb csoportok számára lesz nyitott a program, amely továbbra is támogatja az innovatív módszerek kialakítását, és kiemelten népszerűsíti mind a zöld, mind a digitális megoldásokat. A pályázókat és résztvevőket új projekt lehetőségek várják ebben a programszakaszban.

Az Erasmus+ ifjúsági terület 13-30 év közötti fiataloknak és ifjúsági területen aktív szakembereknek, szervezeteknek (civil szervezetek, közintézmények, társadalmi vállalkozások stb.) nyújt pályázati lehetőségeket. A terület egyik fő célkitűzése az Európai Unió ifjúsági szakpolitikák támogatása és implementálása, így támogatja az Európai Ifjúsági Stratégiát és a benne foglalt 11 Ifjúsági Célt, valamint az EU Ifjúsági Párbeszéd kezdeményezését is.

Az Európai Unió Ifjúsági Stratégiája adja meg a keretét az európai együttműködéseknek az ifjúság területén a 2019-2027-es időszakra. Három kulcstémája: kapcsolódás, elköteleződés, képessé tétel. A „kapcsolódás” a tapasztalatok, élmények megosztásáról, a szolidaritás megéléséről szól és elsősorban a mobilitási projekteken keresztül valósítható meg. Az „elköteleződés” főképp a fiatalok kulturális, gazdasági és közéletbe való bekapcsolódását jelenti. A „képessé tétel” pedig a fiatalok olyan eszközökkel való felruházása, melyekkel lehetőségük lesz megosztani nézeteiket, véleményüket a róluk szóló kérdésekben, és ez által változást elérni.

Résztvevő szervezetek

Kárpátikum Közhasznú Alapítvány

A Kárpátikum Közhasznú Alapítvány közérdekű céljainknak megfelelően a hazai elmaradott vidéki területek társadalmi-gazdasági felzárkózását kívánja segíteni elsősorban a már bevált, jól működő európai uniós példák hazai viszonyok között való gyakorlati alkalmazásával, valamint a fiatalok aktivizálásával, innovatív oktatásával és társadalmi szerepvállalásának erősítésével. A "Visszatérés természeti értékeinkhez" program ugyancsak a fiatalok aktivizálását, tettekézségüket és a magukért való tenni akarásukat hivatott erősíteni.

Alapítványunk fő célja, ideológiája az, hogy a jövő tervezésében, jobba tételében építeni kell a fiatalokra, teret és alkalmat kell biztosítani számukra, hogy kibontakoztathassák tudásukat és fejleszthessék azt. Szervezetünk több éve foglalkozik fiatalokat bevonó projektekkel, nem utolsósorban több Fiatalok Lendületben és Erasmus+ programot is megvalósított sikerrel.

2017 előtt 5 programunk volt sikeresen megvalósítva, itt főleg a természetközeli élet megismerése volt meghatározó. 2018-ban 4 db Erasmus+ programot valósítottunk meg, amelyből 3 már angol nyelven történt. Két programunk a fenntartható fejlődést helyezte előtérbe, egy esetében a „Tiszta udvar, rendes ház” mozgalmat népszerűsítette, míg egy esetben a fiatalok előtt álló szociális problémák megoldása volt a központban. Jelen projektben konkrétan szeretnénk bemutatni a természet fiatalok által is hasznosítható erőforrásait és a korábbi tapasztalatok alapján a munkahely-teremtés a vállalkozói készség erősítése kerül előtérbe. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy programjaink során minden résztvevővel megismertessünk az Európai Unió működését, ugyanakkor hangsúlyozzuk magyarságunkat, közös népi értékeinket, történelmi örökségeinket.

Alapítványunk számára fő szempont, hogy hátrányos helyzetű fiatalokat is bevonjon a programokba, akiket lehetőségeik és erőforrásaik feltárására, vállalkozásra és otthonuk, környezetük védelmére, fejlesztésére ösztönzünk.

Asociația Carpații de Curbură - Kárpátkanyar Egyesület

A Kárpátkanyar Egyesület egy új szervezet, melyet 2015-ben hoztak létre Sepsiszentgyörgyön a környezetük megóvásáért, a Kárpát-medence értékeinek fenntartásáért tenni akaró fiatalok. Tagjaik a szervezet létrehozása előtt más civil szervezeteknél végeztek önkéntes munkát, melyeket ezután sem hagyták abba, azonban úgy gondolták, hogy eddig megszerzett tapasztalataikat egy közös egyesület létrehozásában tudják majd legjobban kamatoztatni. Egyesületük tagjai a Kárpátok és Kárpát-medence turisztikai, kulturális, gazdasági, szociális, oktatási, gasztronómiai, jótékonyági és környezetvédelmi tevékenységeinek fejlesztése, szervezése és népszerűsítése céljából akartak egyesülni.

Fő célkitűzéseik a térségben fellelhető természeti és épített értékek megóvása, az itt élő emberek identitásának megtartása, a különféle népcsoportok kultúrájának megismertetése egymással ezáltal a különböző etnikumok közelebb hozása egy nagyobb cél érdekében.

Fontosnak tartják, hogy a hátrányos helyzetű területeken élőknek is ugyanolyan lehetőségeket biztosítsanak, felkarolják és támogassák őket. Tevékenységeik között megjelenik a hátrányos helyzetű fiatalok támogatása, valamint figyelemfelkeltő kampányok szervezése is. Emellett fő tevékenységük a különféle honismereti túrák és kirándulások szervezése, melyeknek több célja is van: egyrészt, hogy aktivizálja a lakosságot, főként a fiatalokat, valamint, hogy bemutassa az olyan elfeledett vidékeket, értékeket, melyek támogatás nélkül feledésbe vesznek. Mindeközben támogatja a hagyományos gazdálkodást, a helyi termelést, melyet a programok során a fiatalok is újra felfedezhetnek, magukévá tehetnek.

Egyesületük tagjainak fő közös célja, hogy saját környezetüket élhetőbbé, a fiatalok számára vonzóbbá tegye, így akadályozva meg az mára egyre jellemzőbb elvándorlási folyamatot. Programjaik és céljaik főként a fiatalokat célozzák meg, szívről viselik az ifjúság sorsát. Mind a szervezési, mind ifjúsági cserék lebonyolításában rendelkeznek tapasztalattal. 2018-ban szlovák partnerrel közös pályázatban szerveztek egy hetes programot Sepsiszentgyörgy környékén. Ennek segítségével nagyon sokat tanultak. S továbbá rengeteg ismeretet gyűjtenek a külföldi csereprogramokon. Többször voltak Magyarországon és Szlovákiában, több tucat fiatal tudtak már bevonni az Erasmus+ programokba.

Gromadska Organizacija Organ Studentskogo Samovrjaduvannja Gurtozhitku Imeni Ferenca Kelchey

A szakkollégiumi egyesület 2019. április 3-án önálló szervezatként került bejegyzésre Ukrajnában.

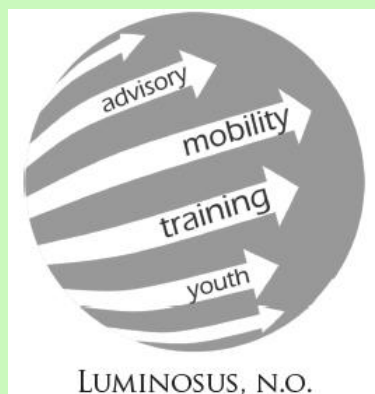
Előtte nem formális szervezatként tevékenykedtek 16 évig azzal a céllal, hogy érdekesebbé, jobbra tudja tenni a beregszászi főiskola hallgatóinak az életét. A szervezet legfőbb rendezvényei általában jótékonyági akciók – karácsonykor és húsvétkor –, továbbá havonta rendeznek különböző összejöveteleket a kollégiumi hallgatók számára, de arra is volt már példa, hogy konferenciát szerveztek a főiskolán. A szervezet különböző külföldi egyesületekkel is együttműködik. Ezek között van az Egri Norma és Kárpátikum Alapítvány, de a Debreceni Egyetemmel is jó kapcsolatot ápol.

Az önálló szervezatként való bejegyeztetést a főiskola támogatásával sikerült elérni, mely esemény azzal az előnnyel jár, hogy így már tudnak pályázatokat benyújtani a főiskolához és nemzetközi szinten is. Ezenkívül szorosabb kapcsolatot tudnak ápolni más szervezetekkel. 2020- ban szeretnének csatlakozni a Magyar Ifjúsági Konferenciához (MIK), amely az anyaországi és határon túli ifjúsági szervezeteket fogja össze.

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáján (HÖÖK) is aktívabban tudnak majd részt venni ezentúl, hiszen egy külön szekció fog megalakulni idén a HÖÖK-on belül a külhoni szervezetek számára, amely azt szolgálja, hogy csapatépítő tréningeket és konferenciákat tudnak majd szervezni egymás között. A civilség eszményinek elmélyítése szülőföldünkön, szoros együttműködés más kárpátaljai civil szervezetekkel és más szövetségekkel, sportolási lehetőségek biztosítása, kulturális és szórakoztató programok szervezése. Ukrajnában az idősebb generációk közül nagyon sokan az önkéntes egyszerűség szemléltében élnek. Az ukránjai szervezet így innen jó példákat tud integrálni programunkba.

A kollégium keretein belül a diákok számára lehetőség nyílik szabadidejük aktív eltöltésére. Minden tanévben újabb szakkollégiumok és szakkörök indulnak, amelyeknek egyik fő célja a diákok látókörének kiszélesítése, illetve végső soron az értelmiségi pályára történő felkészítés. Minden kollégistának legalább két szakkollégiumot kell aktívan látogatnia. Ezek közül az egyik, az ukrán nyelv szakkollégium kötelező jellegű.

Luminosus, n.o.

A Luminosus n.o. non-profit szervezetet 2008-ban jött létre azzal a céllal, hogy tevékenységével hozzájáruljon a Bodrogi és Ung-vidék társadalmi-szociális-műveltségi felemelkedéséhez.

Főbb tevékenységeink közé tartozik az angol nyelvű tanfolyamok szervezése (minden korosztály számára, minden nyelvi szinten), szemináriumok és konferenciák szervezése, pályázati tevékenység, pályázatfigyelés, -írás, -lebonnyítás; valamint tanácsadás hazai és EU-s képzési programokból, pályázati lehetőségekről. Tevékenységük közé tartozik még a szoros együttműködés az Egész Életen Át Tartó Tanulás - Leonardo da Vinci programban európai fogadócégekkel, valamint ECL regionális nyelvvizsga-központként is működünk.

Szervezetük fiatalokkal foglalkozik hosszú évek óta, és szem előtt tartják a fiatalok elhelyezkedését, jövőjük biztosítását mind saját szülőföldjük térségében, mind a külföldön való elhelyezkedésben.

Több éves tapasztalattal rendelkeznek ifjúsági képzések és szakmai programok szervezésében.

2017-ben és 2018-ban szinte mindegyik pályázati körben nyertes projekteket valósít meg az egyesület. A Kárpát-medence több országából vannak itt résztvevők, de mindegyik programon jelen vannak Lengyelország képviselői és komoly szakmai tapasztalataikat az Egyesült Királyságban levő partnerszervezetüktől is nagymértékben fejlesztik. Kiemelt szakmai területük az ifjúság nem formális oktatása terén a zöld gazdaság, s meghatározóan a hulladékmentes élet (Zero waste mozgalom) aktív képviselői.

VIFO- Vojvodjanski Omladinski Forum

A szervezet alapvető célkitűzései között a vajdasági magyar fiatalok identitásának erősítése, bevonása kulturális- és közéletbe, a polgári kultúra erősítése, a fiatalok iskolán kívüli képzése és a szabadidő tartalmas eltöltésére irányulnak. Fontosnak tartják, a fiatalok olyan szintű civil képzését, amely lehetővé teszi a könnyebb szakmai érvényesülést, valamint az ifjúsági önszerveződések megindítását és támogatását.

A VIFÓ kapcsolatban áll sok vajdasági, és Kárpát-medencei ifjúsági és civil szervezettel, intézménnyel. A Szabadkán működő Ifjúsági Központ egyik alapítója és működtetője. Alapító tagja a Magyar Ifjúsági Konferenciánk, a magyarországi és a határon túli ifjúsági-, diák-, egyházi és politikai szervezetek együttműködési fórumának. Képviselőjük van a Magyar Nemzeti Tanácsban, amely a vajdasági magyarság legitim és hivatalos képviselője. A 2005-ös évtől teljes jogú tagja a Youth of European Nationalities szervezetnek

A szervezetünk 2018 tavaszáig több Erasmus+ programban vett részt Magyarországon, Felsőtárkányban több alkalommal, míg Mogyoróskán egyszer vettünk részt nemzetközi csereprogramban. A programok a biogazdálkodás és a fenntartható fejlődés témaköreiben voltak szervezve. Ezekben a programokon a Kárpát-medence több szervezetével tudunk kapcsolatot kialakítani, s ausztriai egyesülettel is.

Szerbiában több jelentős ifjúsági rendezvényt szervez egyesületünk, ezek közül hármat emelünk ki.

1. Kishegyesen a Vajdasági Szabadegyetem: A résztvevők zöme vajdasági, de vannak Magyarországról, Felvidékről valamint Erdélyből érkezett táborlakók is. A Szabadegyetem programját az előadások, a műhelymunkák (amelyek során életpálya-menedzsmenttel foglalkoznak a résztvevők), a csapatjátékok (melyeknek az a célja, hogy a táborozók jobban megismerjék egymást) töltik ki.

2. Őszi Ifjúsági Konferencia a szabadkai Kosztolányi Dezső Gimnáziumban: egy olyan kulturális jellegű rendezvény, ahol az előadók saját tapasztalataikat megosztva igyekeznek segíteni a kortársaik problémáinak a megoldásában, s ehhez igénybe veszik például a stand-up eszközeit is. Az este folyamán szóba kerül az elvándorlás kérdése, de az is, hogy hogyan élhetünk boldog és teljes életet.

3. Save the Kids jótékonyági gyűjtési akció csomagosztása: Vidám, interaktív játékos foglalkozással készültünk a gyermekeknek. Az adományokból 70 csomagot tudunk készíteni, melyeket rászoruló családok gyermekeinek osztottunk ki.

"1920 – 2020 – 2050"

Öt ország (Románia, Szerbia, Szlovákia, Ukrajna és Magyarország) fiataljai, akik főként többnemzetiségű, kulturálisan sokszínű régiókban élünk, azért valósítottuk meg az 1920-2020-2050 című csereprogramot, hogy nem formális tanulási módszerekkel közösen megismerjük azt az összetett természeti, társadalmi-kulturális és gazdasági környezetet, amely a migrációt és a migránsokat körülveszi. Főként a jelenben egymástól tanulva vizsgálódunk, de visszatekintettünk a 100 évvel ezelőtti nagy migrációs eseményekre és a jövőre is terveztünk.

Nem formális és informális tanulási módszerekkel, egymással tanulva és együttműködve létrehoztuk a „Migráció ABC” nevű interkulturális gyűjteményt, amely számos értékrendet képvisel: környezetbarát, különleges, globális és helyi értékeket is tartalmaz, segíti a fiatalok munkahelyteremtését is, a kezdeményezőkézséget tartalmazza, s a kulturális és vallási sokszínűsége, továbbá a migrációt körülvevő problémákra is fokozottan felhívja a figyelmet.

Fontos, hogy számos hátrányos helyzetű fiatalnak tettük lehetővé, hogy olyan kritikus gondolkodást erősítő programban vegyenek részt, ahol a résztvevők közösen tervezik meg, közösen valósítják meg és közösen értékelik és népszerűsítik a munkájukat.

Projektünk fő célja, hogy a migrációt úgy dolgoztuk fel közösen, hogy megláttuk a benne rejlő lehetőségeket, kezdeményezőkézségünk javult, a toleranciát tiszteletben tartottuk, s a médiaműveltségünket és kritikai gondolkodásunkat is fejlesztettük.

A „1920-2020-2050” című 9 napos nemzetközi ifjúsági csere öt ország (Magyarország, Románia, Szlovákia, Szerbia és Ukrajna) együttműködésével összesen 50 fő részvételével valósult meg Romániában, Kovászna megye Bálványosfürdő nevű turisztikai településén, nem formális tanulási környezetben.

A program helyszínének Bálványosfürdőt és környékét választottuk, amely társadalmi-kulturális környezetével egyedi Európában. Nagyon sok pozitívum tapasztalható a különböző nemzetiségek példás együttélésében, s a migránsok befogadásában, de emellett ugyanígy látjuk a negatív jelenségeket is.

Magyarországról 11 fő, Romániából 10 fő, Szerbiából 5 fő, Szlovákiából 8 fő és Ukrajnából 16 fő érkezett a csereprogramra, s Szerbia kivételével mindegyik országból 2-2 fő csoportvezetőként támogatja a program sikeres megvalósítását. Magyarországról, Romániából, Szlovákiából 4-4 fő, míg Szerbiából 2 fő, s Ukrajnából 10 fő hátrányos helyzetű résztvevőt vontunk be a programba. A projekt hatékonyabb megvalósítása érdekében egy előkészületi találkozót is szerveztünk összesen 10 fő részvételével.

Az Európai Unió, az Erasmus+ program, a Youthpass és a kulcskompetenciák fontosságának megismerése után következett a kulturális sokszínűség vizsgálatának napja, s ezután a migrációhoz köthető tematizált napok következtek. Ezeket a napokat mindig úgy építettük fel, hogy reggel az 1920 körüli időszak jelenségeit tanulmányoztuk, majd két nem formális tanulási

feladat következett napjaink migrációjával kapcsolatban (egy ebéd előtt, egy pedig az ebéd utáni pihenő után), s napot egy olyan tanulással zártuk, amely 2050 környékére visz minket, s a jövőnket építi.

A témakör általános áttekintése után a résztvevők országaiban vizsgáltuk meg a migráció jelenlétét és megítélését, majd egy nagyvárosi életet hasonlítottunk össze egy vidéki életmóddal. A konfliktusok vizsgálata esetében a globális és lokális problémák összehasonlítása mellett „a háborúról és a békéről” is tanultunk. A természeti környezet napján annak sokszínűségét mutattuk be, az önellátás hasznos példáiba nyertünk betekintést, továbbá a természeti értékek hasznosítását és munkahelyteremtő képességét vizsgáltuk innovációs és kreatív kézműves feladatokkal. Hasznos információkat dolgozunk fel a közösségek fejlesztése érdekében a „közlekedés-közeledés napon”, s az internetes kommunikáció migrációt érintő kérdéskörére is felhívjuk a figyelmet. A civil szervezetekkel és a közösségekkel kapcsolatos feladatok is előtérbe kerülnek, s a társadalmi vállalkozások fontosságát, s ezek munkahely teremtő szerepét is tanulmányozzuk. Külön napot kap a média, ahol többféle módszerrel dolgoztunk közösen, és remélhetőleg a fiatalok médiaműveltségét és írási készségeit is fejlesztettük.

A látottak és tanultak összegzése mellett nagyon fontos megemlíteni, hogy dokumentáltuk a tanulást, s minden nap új és új ismeretekkel bővítettük a "Migráció ABC-t", amellyel egy innovatív terméket alkottunk meg közösen.

Projektünk tevékenységeit és eredményeit, valamint az Erasmus+ programot minél szélesebb körben szeretnénk eljuttatni minél több célcsoportnak. Az előkészítő szakaszban közösen megalkottunk egy logót (a csereprogram jelképét/szimbólumát) melynek felhasználásával több emblémázott kampánytermék is készül (esőkabátok, reklámtáskák, bögrék).

A program során készül el a „Migráció ABC”, amely innovatív, maradandó, sokszínű és interkulturális jellegű, tartalmazza a projekt során megszülető rajzokat, karikatúrákat, fotókat, zenéket, termékek képeit, s mind az 50 programrésztvevő a szerzője. Az ABC elektronikusan jelenik meg, így mindenki a világhálón megtekintheti. A program után egy közös elektronikus kiadvány is készül, amelyben a projekt összefoglalását készítjük el közösen annak tanulságaival.

A projekt során elsajátított kulcskompetenciák

A program során mind a 8 fő kompetencia fejlesztését céloztuk meg.

A kulturális tudatosság és kifejezőkészség kompetenciájának fejlesztésével a fiatalok lehetőséget kaptak arra, képesek legyenek kreatív módokon és empátiával kifejezni és értelmezni gondolatokat, tapasztalatokat és érzelmeket. Különböző médiumok használatával értük el ezt: újságok, weboldalak, filmek, játékok, művészetek, dizájn, s zene.

A személyes, szociális és az állampolgári kompetenciák esetében a fiataloknak lehetőségük nyílt arra, hogy kipróbálják magukat egy interkulturális környezetben, amivel megismerhették és befogadhatták az eltérő kultúrákat, amelyek segítségével előremozdítják az egyén közösségekbe való beilleszkedését.

A vállalkozói kompetencia segítségével a fiatalok kezdeményzőkészségét és felelősségvállalását kívántuk javítani, s az újításokra való törekvésre biztattuk őket.

A természettudományos kompetencia fejlesztésével az egyéni és közösségi célok elérésében képesek lesznek gyakorlatias módon lokálisan cselekedni és globális módon gondolkodni. A tanulás tanulása kiemelt fontosságot képviselt. A projekt- és csoportmunka, valamint a „peer learning” módszerének alkalmazása után célunk, hogy a fiatalok az új ismereteket és készségeket a későbbiekben otthon, az oktatásban, a munkahelyen és egy vállalkozásban is alkalmazni tudják.

Az idegen nyelvű kompetencia is előtérbe került, hiszen számos program (kompetenciák megismerése, dalírás stb.) esetében több nyelv gyakorlására is ügyeltünk. Az írás-olvasási, továbbá a digitális kompetenciák fejlesztése is jelen voltak a programunkban.

A kompetenciafejlesztés eredményeként a fiatalok a tanulási teljesítményének javulását mértük (tanulás tanulását alkalmazva):

- a kulturális tudatosság és kifejezőkészség, az állampolgári és a szociális kompetenciájuk is fejlődött.
- a kezdeményzőkészség és a vállalkozói szemléletük erősödött,
- a természettudományi kompetencia esetében a rendszerszemlélet és a kritikus gondolkodás használata került előtérbe ,
- a többnyelvűségi, a digitális és az írási kompetencia is erősödött.

Program

Helyszín és időpont: Bálványosfürdő (Románia), 2021.10.16. - 2021.10.24.

- **Résztevő szervezetek**
- Asociația Carpații de Curbură - Kárpátkanyar Egyesület
- GO Studentske Samovrjaduvannja im. Kelchei
- Kárpátikum Közhasznú Alapítvány,
- Luminosus n.o.,
- Vojvodjanski Omladinski Forum

- Érkezés. A szállás elfoglalása, bemutatása, szobakiosztás

1. nap: ISMERKEDÉS AZ ERASMUS+ PROGRAMMAL ÉS EGYMÁSSAL

- Energizer: Reggeli torna frissítő gyakorlatok formájában.
- A csereprogram „indítása”: A házigazda szervezet köszöntője, a projekt céljainak, a szállás és a csereprogram házirendjének ismertetése – Viselkedési szabályzat közös átisméltése. Koronavírus szabályok ismertetése, közös egyeztetés. Balesetvédelmi oktatás. A heti programterv ismertetése: A programtervet kiplakátoltuk a közös helyiségben. Ötletláda kihelyezése. Témaismereti és módszertani kérdőívek kitöltése. A Migráció ABC bemutatása.
- A résztvevő szervezetek bemutatkozása, interaktív formában (*Személyközi és állampolgári kompetencia fejlesztése*).
- Az ERASMUS+ rendszerének megismerése: Itt került bemutatásra az ERASMUS+ rendszere, illetve hogy miért jó a mobilitási projektekben részt venni. A YouthPass tanúsítvány ismertetése, felépítése. Bevezetés az önreflexióba. Tanulási füzet kiosztása.
- Ismerkedős játékok: az első játék során lepedőkkel kombinálva igyekeztünk megtanulni egymás nevét, a második játékban pedig egy kört alkottunk, a közepén levő elmondta a

nevét, és magáról egy állítást. Akire igaz volt az állítás, másik székre kellett üljön. Akinek nem maradt szék, az következett a kör közepén. *(Kezdeményezőkézség fejlesztése, személyközi kompetencia fejlesztés).*

- Reflexió: a napi történetek megbeszélése, kérdések, ötletek.

- Ismerkedés folytatása este: „Ki honnan jött?”

feladat előkészítése történt meg. Ajándéktárgyak átadása (széldzsekik, bögrék, táskák). Lehetőség nyílt a fiatalok számára, hogy a programokon kívül is megismerjék egymást.

2. nap: A KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG NAPJA

- Energizer: A szabadban folytattuk az ismerkedést egy reggeli tornán a szállásunk udvarán.

- Kerekasztal-beszélgetések – mindent a cseréről: megfogalmaztuk a közös célokat és meghatároztuk, hogy a migráció hogyan értelmezhető, mi a fogalma és jelentősége. Egyeztettük a Migrációs ABC , mik fognak bele kerülni. *(A szóbeli kommunikáció és a rendszerszemlélet fejlesztése került előtérbe).*

- A „peer-learning” fogalma és jellemzése után kiscsoportokban a 8 kulcskompetencia megismerése történt kirakós játék segítségével (az 5 ország nyelve és az angol nyelv lett megjelenítve). *(Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése történik és a tanulás tanulása került előtérbe).*

- A nemzetiségi és kulturális sokszínűség megjelenése országainkban. A csereprogram témakörében térképeket tekintettünk meg, cikkek kerültek röviden ismertetésre, amelyeket mindegyik országból a fiatal résztvevők gyűjtöttek össze. A térképek tanulmányozása után mindig egy jövőbeli megoldási lehetőséget próbáltunk keresni, hogy a sokszínűség milyen előnyökkel járhat. A veszélyekre is céloztunk, mert ezek is jellemzőek a különbözőségek esetében. *(A problémamegoldás került főleg előtérbe, s a kulturális és szociális kompetencia).*

- Rajzos feladat: A természet, a társadalom és gazdaság sokszínűségét tekintették meg a fiatalok a szállásunk környékén facilitátorok segítségével. Elmentünk kocsikkal a közeli Szent Anna-tóhoz és a Csiszár-fürdőhöz. Ezután készítették a rajzokat a fiatalok, amelyben az értékeket és

a sokszínűséget jelenítették meg, s a rajzokat ezután mutatták be. *(A kreativitás került előtérbe és saját, továbbá közös elemzés történt).*

- Reflexió és blogírás, valamint tanulási napló készítése.
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- Ismerkedős este 2.0: az előző estéhez hasonlóan folytatódott az ismerkedés, szituációs feladatokat játszottunk.

3. nap: ÁLTALÁNOSAN A MIGRÁCIÓRÓL

- Energizer: Reggeli torna frissítő gyakorlatok formájában.
- „Ki honnan jött?” feladatot az előző napról helyeztük át ide, s ennek esetében az ismerkedést tovább folytattuk. Kiderült, hogy nagyon sokan soknemzetiségű ősökkel rendelkeznek. Szinte minden ország esetében ez nagyon meghatározó volt. *(A személyes és szociális kompetencia került előtérbe).*
- Statisztikai adatokból vetélkedő: Az 5 ország témakörhöz köthető fontosabb adatait gyűjtötték össze Magyarország fiatal önkéntesei, s ppt vetítés segítségével egy vetélkedőt szerveztek a 100 évvel ezelőtti adatokból. 6 csapat vetélkedett, s sokszor igen meglepő következtetésekkel találkoztak. *(A matematikai kompetencia, a logikus és kreatív gondolkodás került előtérbe).*
- Interaktív félórak: 5 témakör került előtérbe: Munka a fejlett világban, Migránsok a fejletlen országokból, Migráció a Kárpát-medencében, Migránsok elfogadása, Fiatalok helyzete országainkban. 10 fős csoportokban külön dolgoztunk, és két szembenálló álláspontot kellett interaktívan és innovatívan megvitatnunk. Érdeklődések, de több esetben megegyezés is történt a témakörökben. *(Kommunikáció és vitaérzék fejlesztése, vélemények ütköztetése történt, megjelent a kreativitás és az empátis).*
- "Migránsokkal" kerekasztal-beszélgetés (2020-21): Két tajvani fiatallal, két fiatal résztvevővel, továbbá Barabás Janka és Doboli Mária csoportvezetőkkel történt a feladat megvalósítása 6 csoportban. Itt személyes tapasztalatokat kapott mindenki, hogy a migráció milyen következményekkel jár. Hárman külföldi munkájukról számoltak be, a két tajvani ázsiai személyes példákat mutatott be, míg Janka hazánkba költözik Székelyföldre, amely érdekes folyamatnak az „előszele”. *(A kultúrák közötti párbeszéd, s a tolerancia mellett, a többnyelvűségi és szociális kompetenciák is fejlesztésre kerülnek.).*

- Globális vagy lokális!? (2050): A szlovákiai fiatalok a globális nagyvárosi életet és a vidéki életet hasonlították össze, mindkettő esetében röviden ismertették az előnyöket és hátrányokat. Minden résztvevő letett egy szavazatot, és indokolta, hogy melyik életet választotta. Kevéssel nyert a vidéki élet, meglepően sokan szeretnék városiasabb, „kényelmesebb” életet élni. *(Kommunikáció történt, s különböző vélemények jelentek meg).*

- Reflexió, tanulási napló kitöltése
- Szlovák kulturális est: a szlovák kultúra, gasztronómia bemutatása.

4. nap: KONFLIKTUSOK NAPJA

- Közös reggeli torna
- A nagy háború után (1920): 5 országból 3 db olyan eseményt volt szükséges összegyűjteniük a fiataloknak, amely az I. világháború végén vagy a békekötések idejében történt. A konfliktusok jelentek meg a munkákban. *(Az olvasási és a digitális kompetencia fejlesztése történt.)*
- Globális és lokális problémák (2020-21): A szerb fiatalok a fontosabb globális világproblémákat megjelenítették és ismertették röviden: Felmelegedés, Vízihiány, Erdőirtás, Energiaválság, Éhezés, Elszegényedés, Migráció, Katonai problémák. Ezután térképre ragasztották a fiatalok a lokális problémákat országanként. *(A globális, lokális és kritikus gondolkodást fejlesztettük, s a migrációnak, mint következménynek a helyzetére hívjuk fel a figyelmet.)*
- Konfliktusokra felkészülés: Sok kiscsoportot alkottunk, s az volt a feladat, hogy mely 5 db eszközt vinnék egy lakatlan szigetre, amely a túlélésüket segítené. Amikor a csoportok elkészültek, akkor bemutatták ezt az 5 eszközt, s ismertették a logikáját a pakolásuknak. *(A probléma-megoldás és a kreativitás kerül előtérbe.)*
- „Dalban mondjuk el”: Egy nemzetközi vagy hazai sláger dallamát használva szöveget költöttek a fiatalok az eddig tanultakról és tapasztalataikról. A dalokat a csereprogram végén, a tábortűznél adták elő. *(A kreativitást nagyon előtérbe helyezi a feladat)*
- Reflexió, tanulási napló

- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- Magyarországi kulturális és gasztronómiai est

5. nap: A TERMÉSZETI KÖRNYEZET NAPJA

- Közös kora reggeli torna az udvaron.
- „Menekülés a természetbe (I. világháború)”: Együttműködő partnereink kérésére az Úzvölgyébe utaztunk, ahol a világháborúban jelentős harcok dúltak. Hargita megyei történészek bevonására került sor, s a feladatban vállalt búvóhelyeket és a különböző hadi építményeket és emlékhelyeket vezetésükkel tekintettük meg. Itt számos fotó készült, amelyeket a Migrációs ABC-be helyeztünk el.

- Jó példa látogatása: Buszokkal és autókkal Csinódon álltunk meg, amely a leginkább elzárt község a Kárpát-medencében. Ebben a feladatban a helyi civil egyesület néhány önkéntese készítette fel korábban az erdélyi csoportvezetőket és néhány fiatalot. Az önellátás vidéki példái kerültek elénk interaktív módon, s érdekes feladatokat kaptak a

résztevők. A fiatalok itt kaptak olyan ismereteket, hogy vidéken elkezdni vagy újrakezdeni élni és gazdálkodni nagyon nagy kihívás. *(A természettudományi és vállalkozói kompetenciákat fejlesztettük).*

- Kézműveskedés csoportokban: Közös eligazítás történt, a foglalkozást vezetők Sepsiszentgyörgyről érkeztek a Míves Házból a Guzsalyas Alapítványtól. Ezután kiscsoportokban különböző népi mesterségek kerültek felelevenítésre, s központba került az önellátás kérdésköre is. *(A technológiai kompetencia fejlődött leginkább, s a kreativitás).*
- Reflexió, tanulási napló
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- Félidei értékelés: Kerekasztal-beszélgetés.
- Szerbiai kulturális és gasztronómiai est.

6. nap: A KÖZLEKEDÉS - KÖZELEDÉS NAPJA

- Közös reggeli torna.

- 1920: Új határok!: Mindegyik résztvevő ország egy-egy fiataljának az volt a feladata, hogy a déd-, vagy nagyszüleitől vagy családjukból, iskolájukból hozzanak egy példát, hogy a trianoni döntéseket hogyan élték meg szülőföldjükön. A történetekben jelentős érzelmi tényezők is megjelentek. *(A peer learning tipikus formája jelent meg és a tolerancia).*

- Közlekedés külföldre - közelednek belföldre! (2020-21): Kerekasztal-beszélgetés történt. Ki hová szeretnék eljutni külföldre (csak turistaként vagy ott is maradni élni és dolgozni, s esetleg nem szeretnék menni sehova sem). Egy nagy térképen megmutatta, hová szeretne eljutni. Ezután arról értekezünk, vannak e olyan emberek, akiket nem engednék

be országunkba. Itt enyhébb vita alakult ki, különböző nézetek találkoztak. *(Kritikai szemlélet és kulturális különbségek jelentek meg.)*

- Közösségek a világhálón (2020-21): Kiscsoportokban ismertette mindenki, hogy mely internetes közösségeknek tagjai, s ezekben milyen hasznos információkat kapnak a migrációról, s mennyire aktívan vesznek részt ezekben az internetes közösségi kapcsolatokban. Ezután jó tanácsokat adtunk egymásnak, hogyan legyünk tudatosabb internethasználók, végül a következményeket összegeztük. *(A problémamegoldás, a közösségi tanácsadás, a jó ötletek egyeztetése állt a középpontban.)*

- Jövőalkotás a közeledés jegyében (2050): Csoportos műhelymunka. A résztvevők kisebb csoportokban dolgoztak, és megfogalmazták a közös céljaikat, hogy közösségeik tartósak legyenek, ezeket minden csoport előadta röviden eredményeiket. Itt mindenki megfogalmazott egy rövid gondolatot az elmúlt napokról, s ezt plakátra ragasztottuk. *(Kritikai gondolkodás fejlődött és saját elemzés történt.)*
- Globális felmelegedés (2050): A program előző nap időhiány miatt elmaradt. Öt rövid kisfilmet tekintettünk meg, amely a globális felmelegedés jövőbeni következményeiről szólt. A közös megoldásra próbáltuk a választ megkeresni. *(A természettudományi kompetencia fejlődött).*
- Reflexió, tanulási napló
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- A „házigazda” román szervezet erdélyi kulturális estje. Meglepetés: Kelemen Örs esti hegyi szaunába vitte a bátor jelentkezőket.

7. nap: CIVIL SZERVETEK ÉS KÖZÖSSÉGEK NAPJA

- Energizer: Reggeli torna.
- Keresztretjvény (1920): A szlovák fiatalok a Kárpát-medence legrégebbi keresztretjvényét hozták el a programra. Minden kiscsoport használhatta az internetet a kitöltéséhez, mégis csak keveseknek sikerült teljesen megfejteni ezt. A nyertesek apró ajándékot kaptak.
- Civilek a pályán! (2020-21): A fő cél, hogy megismerjük, hogy a civil mozgalmak mit tesznek a kulturális sokszínűségért. A Turulmadár Egyesület vezetője vállalta, hogy interaktív foglalkozást tart a civil mozgalmak fontosságáról. The Duke of Edinburgh's Award program tapasztalatai lettek beépítve a foglalkozásba. *(A személyes, a szociális és a tanulás elsajátítására vonatkozó és az állampolgári kompetencia fejlesztése mellett fontos a jó példa közvetlen tanulmányozása.)*

- Kérdőív készítés migrációs témakörben: Az előkészületi látogatáson felmértük, hogy a koronavírus járvány miatt nem mehetünk a településeken oda idegen emberekhez, így a témakörében kérdőívet itt a helyszínen közösen szerkesztettünk. Kiscsoportokban alkottunk meg kérdéseket és ezekből összeállítottuk a végleges

kérdőívet. Mindegyik kiscsoport röviden ismertette a kérdések lényegét, s ezeknek kb. a fele került a kérdőívbe. *(Csoportmunka és a szociális kompetencia került előtérbe).*

- Társadalmi vállalkozás (2050): Az ukrainai fiatalok előre készültek arra, hogy bemutassák a társadalmi vállalkozásokat. 6 csoportot alkotunk, s mindegyik csoportnak létre kell hoznia egy migrációhoz is kapcsolódó társadalmi vállalkozást kellett létrehoznia. *(A kreativitás és a vállalkozási kompetencia kerül fejlesztésre.)*
- Reflexió, tanulási napló
- Bevezetés a kárpátaljai gasztrokultúrába: a beregszászi és ungvári fiatalok kulturális estje

8. nap: A MÉDIA NAPJA

- Közös reggeli torna a szabadban
- Filmhíradók, újságok! (1920): Az Arcanum Digitális Tudománytár eléréséhez segítséget nyújtottunk, így innen gyűjthettek és mutatták be az eseményeket, mivel filmhíradó kevés született ebben az időszakban. Tanulságos hírek jelentek meg az időszakból, mindenki átérezte milyen nehéz helyzetben voltak az akkor emberek. *(Főleg a digitális és szociális kompetencia került fejlesztésre.)*
- Mi a helyzet Erdélyben? (2020) A romániai csoport rövid ismertetőt készített a 2020. év elején történt ditrói konfliktusról, ahol a község lakossága népszavazást szeretett volna kezdeményezni két srí lankai pékmester munkavállalása ügyében. A helyzetet közösen elemeztünk, megoldási lehetőségeket kerestünk és találtunk. *(A szociális kompetencia mellett a stratégia alkotás került előtérbe.)*
- A kérdőívezés eredményeinek bemutatása. A kérdőívet a csoport tagjai töltötték ki, mivel idegenekkel kis számban tartottuk csak szerencsének a találkozást. A kérdőív eredményeit feldolgozták közösen a csoportok fiataljai, s az eredményekből rövid kishír jellegű összefoglaló született. *(Közös elemzés történt, s a digitális és az írási kompetencia is fejlesztésre került.)*
- A második nap feladatához hasonlóan a kiscsoportok a csereprogramon készült képekből válogattak és karikatúra jellegű fotómontázst jelenítettek meg.
- Dalköltés befejezése: mivel a negyedik napon már kevés idő maradt a dalköltésre, így a fiatalok még időt kaptak a munka befejezésére és a gyakorlásra.
- Tábortűz, s éneklés (A Dalban mondjuk el feladat legjobb zenekölteményei)

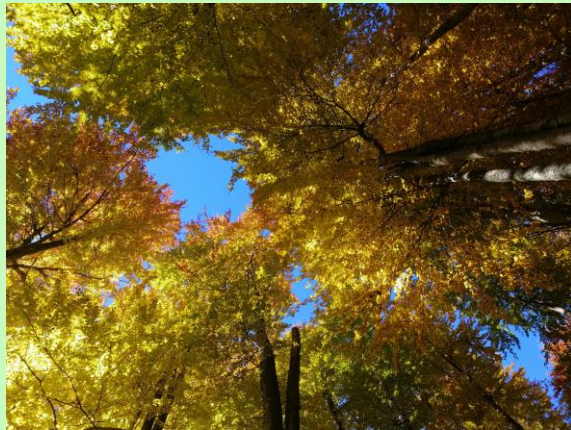
9. nap: ÉRTÉKELÉS ÉS ÖSSZEFOGLALÁS NAPJA

- A csere értékelése, záróreflexió: Mindenki elmondhatta, hogy milyen tapasztalatokkal, kompetenciákkal, készségekkel és tudással gazdagodott. Ez fontos visszajelzés a projekt szervező számára, ezáltal tudni fogjuk, mire figyeljünk oda a jövőben. Témaismereti kérdőívek újbóli kitöltése történt meg, mely a csere eredményességének mérésére szolgál.
- Az egyéni eredmények után közösségi sikerek kerültek felelevenítésre. Itt megfogalmazásra került még, hogy mit is jelent számunkra a kulturális sokszínűség, mit tudnak legjobban hasznosítani a tanultakból.
- Tanulási füzet véglegesítése, beszélgetés a csere eredményeiről, hatásairól
- Az eredmények terjesztése (kerekasztal beszélgetés): megbeszéltük hogyan fogjuk terjeszteni a projekt eredményeit, felvázoltuk a készülő kiadvány vázlatát.
- YouthPass tanúsítványok kiállítása: Rövid értékelés keretében a képzők kiértékelik, hogy a fiatalok mekkora fejlődésen mentek át, milyen kompetenciáik fejlődtek és milyen új tapasztalatokkal gazdagodtak. Ezt követően a következő ifjúsági cserék ötletének átbeszélésére került még sor.
- Jövőbeli együttműködések megbeszélése
- Záróest

Fotódokumentáció

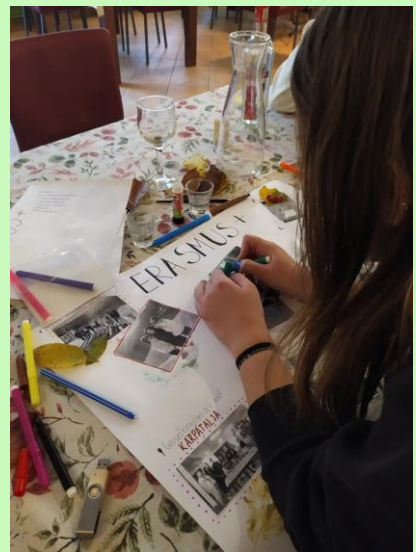

1920 – 2020 - 2050

2020-1-HU01-KA105-078546

**Bálványosfürdő (Románia),
2021.10.16. - 2021.10.24.**

